

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: gabriela.samanova@soc.cas.cz

Názory na podílení se občanů na rozhodování – únor 2011

Technické parametry

Výzkum:

Naše společnost 2011, v11-02

Realizátor:

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Projekt:

Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.

Termín terénního šetření:

Kvótní výběr

Výběr respondentů:

Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání

Kvóty:

Český statistický úřad

Zdroj dat pro kvótní výběr:

Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let

Reprezentativita:

1069

Počet dotázaných:

Metoda sběru dat:

Osobní rozhovor tazatele s respondentem

Výzkumný nástroj:

Standardizovaný dotazník

Otázky:

PD.86, PD.89

Zveřejněno dne:

17. března 2011

Zpracovala:

Gabriela Šamanová

Do únorového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla zařazena otázka zjišťující, ve kterých případech by se měli podle účastníků výzkumu na rozhodování podílet volení zástupci a ve kterých přímo občané.¹ Respondentům byla také předložena otázka, zda souhlasí či nesouhlasí s tím, aby byla v České republice vyhlašována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech významných celospolečenských otázkách.²

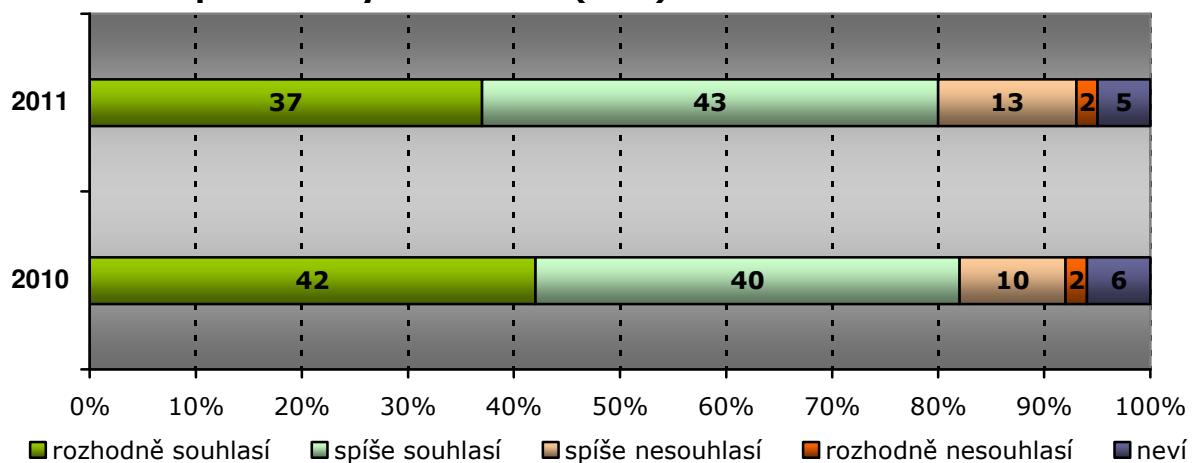
Stejně jako v předešlém výzkumu by převážná většina Čechů vyhlašování referend k významným celospolečenským otázkám uvítala. V únoru 2011 souhlas vyjádřilo „rozhodně“ 37 % a „spíše“ dalších 43 % oslovených občanů (pro

¹ Znění otázky: „Měli by podle Vás v následujících případech rozhodovat volení politici nebo přímo občané? O významných zákonech, o významných mezinárodních smlouvách, o významných celospolečenských otázkách, o významných místních otázkách.“

² Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby v České republice byla vyhlašována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech významných celospolečenských otázkách?“

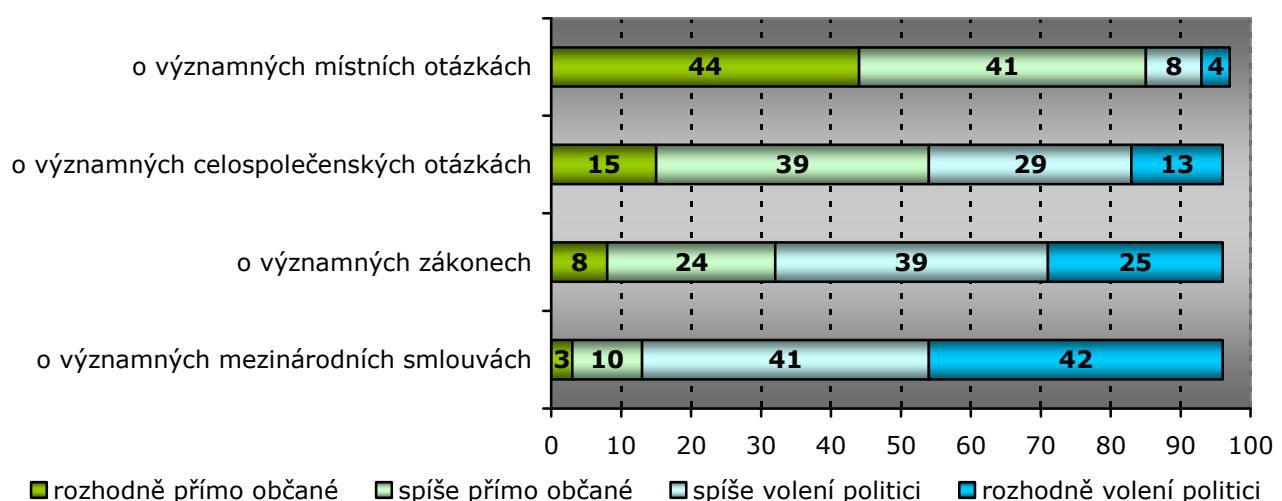
přehled výsledků viz graf 1). Přes naprosto většinový souhlas napříč všemi sociodemografickými skupinami, byly v rozložení odpovědí nalezeny některé statisticky významné rozdíly. S vyhlašováním referend ve srovnání s ostatními vzdělanostními skupinami častěji nesouhlasili lidé s maturitou a vysokoškolsky vzdělaní. Častěji také nesouhlasili lidé se subjektivně deklarovanou dobrou životní úrovní. Respondenti z nejstarší věkové kategorie (nad 60 let) častěji než ostatní skupiny dotázaných s vypisováním referend k významným celospolečenským otázkám souhlasili.

Graf 1: (Ne)souhlas s vyhlašováním referend k významným celospolečenským otázkám (v %)

V další části dotazníku se účastníci výzkumu vyjadřovali k tomu, zda mají o některých otázkách rozhodovat volení zástupci či přímo občané. Přesvědčivá většina dotázaných (85 %) se domnívá, že o místních otázkách by měli rozhodovat přímo občané (44 % rozhodně přímo občané, 41 % spíše přímo občané). V případě celospolečenských otázek by rozhodování nechalo na občanech 54 % respondentů (15 % rozhodně, 39 % spíše). Rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách by většina oslovených občanů svěřila voleným zástupcům. Pro podrobný přehled výsledků viz graf 2.

Graf 2: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“. Položky jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre odpovědí „rozhodně přímo občané“.

Rozložení odpovědí podle sociodemografických charakteristik částečně odpovídá předchozí otázce, lidé s dobrou životní úrovní častěji preferují svěřit rozhodování do rukou politikům, a to ve všech čtyřech zkoumaných případech. A naopak lidé se špatnou životní úrovní častěji upřednostňují, aby rozhodovali přímo občané. Vliv vzdělání se projevil u rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách, kdy se vysokoškolsky vzdělaní lidé častěji přiklánějí k názoru, že o těchto věcech by měli rozhodovat volení zástupci.

Tab. 1: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? - vývoj (v %)

	únor 2010 občané/politici	únor 2011 občané/politici
o (významných) místních otázkách	81/15	85/12
o (významných) celospolečenských otázkách	53/41	54/42
o (významných) zákonech	19/76	32/64
o (významných) mezinárodních smlouvách	9/86	13/83

Pozn.: V roce 2010 byla otázka položena bez adjektiva „významný“ u všech položek. Rozdíly v četnostech u meziročního srovnání tak mohou být způsobeny touto změnou a nelze je přičítat pouze posunům v názorech občanů.